

e-Infomační bulletin

pro organizace působící v sociální a zdravotně sociální oblasti

za březen 2012

Je dobré se ohlédnout

Připomeňme si situaci před 10 lety prostřednictvím úvodníku z února 2002

Decentralizace po kapkách

Dne 15. prosince 1999 se členové SKOK vydali do Písku, aby morálně podpořili komunitní plánování, v zemích Evropy obvyklý způsob prosazování místních zájmů a potřeb obyvatel. Od té doby napsali nemálo článků do tisku na podporu reformy sociálních služeb a jejího propojení s reformou veřejné správy. Ne vždy se všeobecnou podporou. Zdá se, že převážil názor, že není možné sestavovat komunitní plány regionu bez plánů na jejich finanční krytí. Je to nepochopení, ale co dělat. Jak tedy proces financování na úrovni krajů pokročil do dnešních dnů?

Dne 10. prosince 2001 se v Lichtenštejnském paláci Úřadu vlády konal seminář pro krajské funkcionáře a úředníky na téma dotační politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím (NNO).

Již první blok - „Dotační politika na úrovni ústředních orgánů státní správy“ - naznačil, že ministerstva, která ročně rozdělují v kapitole dotací občanským sdružením největší objemy (zdravotnictví, práce a sociální věci, školství a tělovýchova), se nehodlají vzdát své dosavadní úlohy a na kraje „upustí“ jen kapky.

Co například hodlá předat na kraje ministerstvo zdravotnictví? Podporu sdružení rodičů a přátel, diabetiků, mentálně postižených, rekondiční pobyty, ediční činnost, hipoterapii a hospice. Ponechá si však Národní program zdraví, vzdělávání, prevenci HIV/AIDS, horské služby, protidrogový program, Národní plán pro vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, Program veřejně prospěšných aktivit (celostátně působících organizací zdravotně postižených, jejich zahraniční cesty, platby příspěvků, nové druhy péče, hospodářsko-technické náklady, provoz organizací zdravotně postižených, vydávání časopisů), vznik center rehabilitace, programy pro veřejnost. Je vidět, že vytvoření programů na republikové úrovni se ministerstvu vyplatilo. Finanční toky zůstanou ve starých korytech.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy hodlá delimitovat na kraje 11 mil. Kč (!) asi z 1 mld. Kč dotací pro místní občanská sdružení působící v oblasti práce s dětmi a mládeží. V oblasti sportu zůstane vše při starém.

Ministerstvo práce a sociálních věcí naopak prezentovalo svoji podporu NNO a odhodlání převést dotační systém z centrální úrovně na místní úroveň. Kdy se tak má stát, to ale zástupce MPSV neprozradil. Z jiných zdrojů (pracovní skupina pro financování sociálních služeb MPSV) je zřejmé, že toto ministerstvo se tolik obává rizik v důsledku decentralizace, že hodlá nejprve několik let školit úředníky krajských úřadů. Teprve až budou umět vše stejně bravurně jako úředníci MPSV, převedou se příslušné kompetence na nižší úroveň.

Shodou okolností v den konání zmíněného semináře zasedala vláda a uložila zpracovat „návrh způsobu převádění finančních prostředků ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí a krajů v roce 2003“.

Na základě tohoto usnesení vlády od 17. prosince 2001 diskutuje pracovní skupina pro financování sociálních služeb při MPSV o převodu zřizovatelských funkcí okresních úřadů k zařízením sociálních služeb na obce a kraje a o financování převáděných zařízení sociálních služeb v roce 2003. V tomto případě jde o ústavní péči a pečovatelskou službu, které jsou financované ze sdílených daní obyvatel v objemu 4,7 mld. Kč. MPSV prosazuje, aby zařízení převáděná na kraje byla v roce 2003 financována

dotací ze státního rozpočtu podle výše v roce 2001. Ministerstvo financí považuje za vhodnější variantu, podle které budou zařízení převáděná na kraje financována prostřednictvím navýšení rozpočtového určení výnosu daní. O „ostatním“, tj. pečovatelské službě, manželských poradnách apod. (v objemu cca 2,5 mld. Kč) má rozhodnout vláda. MF se tu staví za odstátnění v míře odpovídající současné etapě reformy veřejné správy. To však se jedná stále jen o „přechodový“ rok 2003 a poté bude následovat proces přípravy na financování sociálních služeb v dalších letech. Každopádně si MPSV v roce 2003, tj. v roce, kdy skončí pětiletý projekt reformy sociálních služeb, ponechá odpovědnost i rozdělování finančních prostředků jak do státních zařízení, tak i do nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby.

To, že jsou kraje považovány za nekompetentní, je dost možná jen zástěrka pro úsilí ministerstva, aby podle zvykového práva zůstala kompetence státní správy rozdělovat finanční prostředky i v budoucnu. Alespoň to tak zvenku vypadá. Zástupci Vládního výboru pro zdravotně postižené občany k tomu navrhuji, aby systém státních dotací na lůžko zůstal co nejdéle zachován, a aby ústavy sociální péče a domovy důchodců byly převedeny na kraje pouze s věčným břemenem výkonu sociální péče na dobu deseti let.

Takže to, co se chystá v rámci reformy veřejné správy a reformy sociálních služeb v dohledné době, je nejen po kapkách dávkovaná decentralizace, ale i hodně zabrzděná deinstitucionalizace.

*Úvodník z pera MUDr. Mileny Černé v INFORMAČNÍM BULLETINU
Stálé komise oborové konference (SKOK) pro nevládní neziskové organizace působící v sociální
a zdravotně sociální oblastí, únor 2002*

Informace z MPSV

Základní informace o vykazování dat o sociálních službách

Od roku 2010 mají poskytovatelé sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru, povinnost sdělovat příslušnému krajskému úřadu údaje o poskytovaných sociálních službách.

Vykazovány jsou údaje:

- o kapacitě,
- o materiálním, technickém a personálním zabezpečení,
- o poskytování základních a fakultativních činností,
- o financování jednotlivých sociálních služeb,
- zobecněné údaje o žadatelích, osobách, kterým je sociální služba poskytována, a o osobách, se kterými nemohla být uzavřena smlouva o poskytnutí sociální služby z důvodů uvedených v § 91 odst. 3 zákona o sociálních službách (některé údaje budou sledovány až v období roku 2012).

Vykazovací povinnost musí být splněna do 30. června za předchozí kalendářní rok podle ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Vykazování dat o sociálních službách probíhá od 1. 1. 2012 pouze prostřednictvím stanoveného elektronického systému a řídí se podle Metodického pokynu č. 6/2010 Ministerstva práce a sociálních věcí pro vykazování dat o poskytovaných sociálních službách.

Dotazy týkající se této problematiky je možné zasílat na adresu: vykaz-sluzby.poskytovatele@mpsv.cz.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz <http://www.mpsv.cz/cs/8668>. (vlč)

Stanovisko MZ a MPSV k zajištění pracovnělékařských služeb v souladu s přechodným ustanovením § 98 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

Dnem 1. 4. 2012 nabývá účinnosti zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Hlava IV zákona nově upravuje kromě jiného posudkovou péči, lékařské posudky, pracovnělékařské služby a posuzování nemocí z povolání.

Pro poskytovatele sociálních služeb, resp. pro plnění jejich povinností jako zaměstnavatelů, je text Stanoviska na webu MPSV pod odkazem <http://www.mpsv.cz/cs/12706>. (vlč)

Výstupy za zahajovací konference EY 2012

Jedním ze zveřejněných výstupů ze zahajovací konference k Evropskému roku aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity je **Memorandum pro Evropský rok 2012**. Cílem memoranda je nejen pojmenování oblastí společenského života, jejichž rozvoj senioři vnímají jako žádoucí, ale přináší i konkrétní kroky, které mohou zlepšit společenské uplatnění i společenské postavení seniorů.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, text memoranda je k dispozici na odkazu <http://www.mpsv.cz/cs/12690>, kde jsou k dispozici i další prezentace ze zahajovací konference. (vlč)

Z domova

Deinstitucionalizace a transformace služeb pro děti – manuál pro dobrou praxi

Národní centrum podpory transformace sociálních služeb (TRASS), za přispění organizace Lumos (www.lumos.org.uk), přeložilo a na svých stránkách zveřejnilo významný zahraniční příspěvek do procesu deinstitucionalizace v České republice. Je jím manuál pro dobrou praxi **Deinstitucionalizace a transformace služeb pro děti** od autorů Georgette Mulheir, Kevin Browne a kol., University of Birmingham, 2007 - Anglický originál: http://www.crin.org/docs/Deinstitutionalization_Manual_-_Daphne_Prog_et_al.pdf (cit. 27.03.2012)

Část textu z úvodního Shrnutí:

Výzkum a praxe za posledních šedesát let prokázaly negativní dopady ústavní péče na děti. Účelem tohoto dokumentu je pomoci tvůrcům politiky, odborníkům a jiným zainteresovaným osobám transformovat systémy ústavní péče na služby založené na podpoře rodině a podpoře komunity.

Všechny země se musí postarat o děti, které nemohou z jakéhokoli důvodu žít se svými rodiči, ať dočasně, nebo trvale. Toho je dosaženo tím, že jsou dětem poskytovány tři hlavní typy náhradní péče. Jedná se o pěstounskou péči a poručnictví (druhý termín se používá při péči zajišťované příbuznými), rezidenční péči a adopci.

Většina zemí v určité době využívala ústavní péči o děti. Ústavní zařízení jsou často zakládána s dobrými úmysly, v přesvědčení, že je to nejlepší způsob, jak se postarat o děti. Důkazy však ukazují, že rodinné a komunitní formy péče pravděpodobně lépe splní potřeby dětí. Zkušenosti v rušení ústavní péče v mnoha zemích ukazují, že tento proces je dětem, rodinám, komunitám i vládám prospěšný. (...)

Zdroj informace: www.trass.cz, odkaz Metodiky a analýzy ► Doporučené postupy. (vlč)

SKOK informuje

Mýtus o tom, jak stát „doplácí“ na sociální služby a skutečnost

Mgr. Ilja Hradecký, předseda NADĚJE o.s., tel. 222 521 110

Slyšíme neustále: Je krize a stát musí šetřit. Proto mj. snižuje dotace na sociální služby. Odhlédněme od toho, že jde o lidské bytosti, které potřebují od druhých lidí (od společnosti) pomoc. Odhlédněme od toho, že sociální služby jsou významným zaměstnavatelem. Zkusme se na věc podívat technicky, jak to vyžaduje stát, který je v krizi a musí šetřit.

Dotace na rok 2012 jsou 15% nižší než vloni a o více než 16,5 % nižší proti roku 2010.

Zde je jeden příklad: NADĚJE o.s. patří k větším poskytovatelům sociálních služeb. Působí v 10 krajích, ve 20 městech a obcích, má registrovaných 62 sociálních služeb pro seniory, pro lidi se zdravotním postižením, pro opuštěné děti, pro lidi bez domova, pracuje také ve vyloučených lokalitách. Zaměstnává

přes 550 zaměstnanců, denně se setkává s téměř dvěma tisíci klientů, pro 387 jsou pobytové služby domovem, další docházejí ambulantně do středisek nebo je pracovníci vyhledávají v terénu, v jejich domácnostech nebo na ulicích.

V roce 2011 dostala NADĚJE o.s. od státu na svou činnost **60 058 000 Kč** a státu zpět vrátila **60 325 000 Kč** na daních a odvodech, níže jsou přesnější údaje.

Státu se vrátilo víc peněz, než vydal na dotacích!

Letos je přímo ohroženo 15 služeb, přímo znamená, že v případě, že nezískají další finance, tak v roce 2012 skončí. Znamená to:

- 130 klientů v domovech s trvalým bydlištěm, o které se bude tak jako tak někdo postarat;
- 72 klientů s mentálním a kombinovaným postižením ztratí uplatnění v sociálně terapeutických dílnách a zůstanou doma, nejméně jeden z rodičů nebo jiných příbuzných pravděpodobně bude muset opustit své zaměstnání;
- 150 dětí a mladých lidí přijde o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (budou trávit svůj volný čas pravděpodobně v partách);
- pečovatelská služba, která pomáhá 90 klientům v domácnostech, se bude muset redukovat a někteří ze seniorů o pomoc přijdou, někdo se o ně stejně bude muset starat;
- 400 bezdomovců ztratí možnost jídla, hygieny a výměny oblečení.

Kromě toho cca 150 zaměstnanců přijde o práci. Budou nuceni se přihlásit na úřad práce o podporu v nezaměstnanosti a stát za ně bude platit zdravotní pojištění.

Prosím, uvažte, zda je to hospodárné?

Vzhledem k tomu, že Naděje poskytuje služby prevence i péče, terénní, ambulantní i pobytové, tak lze předpokládat, že relace bude u dalších poskytovatelů podobná. A také za všechny poskytovatele se státu jeho miliardy vložené do sociálních služeb jistě zase vrátí.

NADĚJE – Porovnání dotací a odvodů za rok 2011

Státní dotace	v Kč
dotace MPSV	57 435 100
dotace ostatní ministerstva	777 000
dotace úřady práce	1 845 900
státní dotace	60 058 000

Daně a odvody	v Kč ¹⁾	poznámky
Daň ze závislé činnosti	6 813 700	odváděné daně za zaměstnance
Zdravotní a sociální pojištění za zaměstnavatele	34 311 500	odváděné pojištění za zaměstnavatele
Zdravotní a sociální pojištění za zaměstnance	10 858 200	odváděné pojištění za zaměstnance
DPH z přijatých plnění (faktur a nákupů) 10%	1 530 600	DPH na vstupu u osvobozených plnění **)
DPH z přijatých plnění (faktur a nákupů) 20%	5 789 900	DPH na vstupu u osvobozených plnění **)
Odvedená DPH	519 500	z vedlejší činnosti a obědů pro zaměstnance
Odvedená silniční daň	51 700	
Spotřební daň za PHM	339 000	
Zaplacená daň z plynu	110 900	
CELKEM	60 325 000	

¹⁾ zaokrouhleno na celé stokoruny

^{**)} nárok na odpočet na výstupu u osvobozených plnění v sociálních službách není

Ne, sociální služby nejsou „perpetuum mobile“ na peníze. Do rozpočtu přicházejí další zdroje z krajů, měst a obcí, úhrady klientů za některé služby, dary a sbírky, příspěvky nadací aj. Zde jsou jen znázorněny finanční toky (cash flow) mezi poskytovatelem sociálních služeb a státem.

V Praze dne 15. března 2012

Hodnocení roku 2010 - v Česku žilo nejméně lidí ohrožených chudobou

V Bruselu se 17. února konalo zasedání Rady EU ve složení ministrů práce a sociálních věcí (EPSCO). Hodnotila se hlavně situace v zaměstnanosti a sociální postavení občanů EU v kontextu Strategie Evropa 2020. ČR patří mezi státy EU s nejnižší mírou ohrožení chudobou.

Radě EPSCO byla předložena ke schválení hlavní poselství ze třetí zprávy Výboru pro sociální ochranu (SPC) o monitorování sociálních dopadů krize a pokračující fiskální konsolidaci. Tato i nedávná zpráva Evropské komise o situaci zaměstnanosti a sociální situaci v EU 2011 popisují vývoj chudoby a sociálního vyloučení v EU jako celku a jednotlivých členských zemích.

V roce 2010 si EU stanovila cíl vymanit nejméně 20 milionů lidí z rizika ohrožení chudobou nebo sociálního vyloučení do roku 2020. Současně bylo dohodnuto monitorovat chudobu a sociální vyloučení podle tří indikátorů odrážejících mnohotvárnost chudoby a sociálního vyloučení. Těmito indikátory jsou:

- příjmová chudoba,
- materiální deprivace,
- populace žijící v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou.

S ohledem na velmi dobrou výchozí pozici České republiky, její předpokládané zhoršení v důsledku hospodářské krize (které se již částečně projevilo ve výsledcích za rok 2010 v porovnání s rokem 2009) a očekávaný demografický vývoj si mohla Česká republika vytyčit pouze realistické cíle do roku 2020. Národním cílem stanoveným v roce 2010 je udržet hranici počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením do roku 2020 oproti roku 2008 a současně vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby o 30 000 osob.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz <http://www.mpsv.cz/cs/12637>, kde najdete celý text zveřejněné zprávy i se srovnávacími tabulkami. (vlč)

Pozvánky

Festival IMY

V sobotu 5. května ožíví prostory klubu Rock Café – divadla, filmy, workshopy a prodejní stánky. Občanské sdružení Portus Praha představí problematiku lidí s handicapem široké veřejnosti.

Cílem 1. ročníku festivalu IMY je představit veřejnosti tvůrčí počiny a práci lidí s handicapem a edukační programy, které pomáhají k rozvoji a začlenění handicapovaných do běžné společnosti.

Podrobný program naleznete na www.portus.cz.

Cyklus seminářů ze Spiralis

Nový občanský zákoník, který nabude účinnosti dnem 1. 1. 2014, právní typ „občanské sdružení“ nezná. Jakou organizací se stanete? Jak se změní váš status? To záleží na tom, jaké činnosti vaše organizace vyvíjí a jaké plánuje do budoucna – základní informace, které vám mohou pomoci ve vašem rozhodování nabízí formou seminářů o.s. Spiralis – více na www.spiralis-os.cz.

	<p>SKOK - Spolek oborové konference nestátních neziskových organizací působících v sociální a zdravotně sociální oblasti</p> <p>Posláním SKOKu je</p> <ol style="list-style-type: none">podporovat sociální začleňování ohrožených osob a skupin,podporovat rozvoj, kvalitu a inovaci v sociální a zdravotně sociální oblasti,podporovat NNO působící v oblasti sociálního začleňování.
---	---